

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžso/1/2016
Identifikačné číslo spisu: 6014201179
Dátum vydania rozhodnutia: 14.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6014201179.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavaleca, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: G. Ď., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Y. Č.. XXXX/XX, XXX XX K., zast.: Mgr. Jankou Krakovskou, advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie Čajakova č. 1, 040 01 Košice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. septembra 2015 č.k. 24S/117/2014-33, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. septembra 2015 č.k. 24S/117/2014-33 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č.: 44310-2/2014-BA z 20.08.2014 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava č. 15090-7/2014-RV zo 06.06.2014 r u š í a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie.

Žalovaná je povinná do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov konania vo výške 300,-- € z titulu právneho zastúpenia.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 44310-2/2014-BA z 20.08.2014 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - č.l. 7) žalovaná ako odvolací správny orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava č. 15090-7/2014-RV zo 06.06.2014 o zastavení konania (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové zastavujúce rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) vo veci náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 22. marca 2004 a priznanej dňa 16. decembra 2004.

Podľa § 179 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení relevantnom pre preskúvanú vec do pôsobnosti ústredia patrí rozhodovať v druhom stupni vo veciach, o ktorých rozhodovať v prvom

stupni patrí do pôsobnosti pobočky.

2. Prvostupňový orgán svoje rozhodnutie o zastavení konania podľa § 194 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. o žiadosti o priznanie doplatku 2.460,34 € náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania (choroba z vibrácií - ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín) odôvodnil tým, že konanie vo veci začalo na základe žiadosti žalobcu doručenej na prvostupňový orgán dňa 10. apríla 2014.

Uvedená suma bola žalobcom odôvodnená ako doplatok k už vyplateným sumám náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výškach 24.000 Sk a 16.800 Sk na základe právoplatných rozhodnutí č. 300-291/2005-1 a č. 300-292/2005-1, obidve z 21.02.2005 (ďalej na účely rozsudku len „rozhodnutia z 02/2005“).

Podľa § 194 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení konanie sa zastaví, ak účastník konania neodstránil nedostatky podania podľa § 193 ods. 1 v lehote určenej organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne.

Podľa § 193 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení organizačná zložka Sociálnej poisťovne konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby odstránil nedostatky podania.

Podľa § 184 ods. 5 veta prvá a druhá zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení žiadosť o priznanie dávky sa podáva na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou. Fyzická osoba uvedená v odseku 1 je povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku a nárok na jej výplatu spôsobom určeným Sociálnou poisťovňou.

Podľa § 186 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení platí, že ak podanie neobsahuje predpísané náležitosti alebo nebolo predložené na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou, organizačná zložka Sociálnej poisťovne pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť, prípadne vyzve účastníka konania, aby v určenej lehote nedostatky odstránil. Súčasne upozorní účastníka konania na dôsledky neodstránenia nedostatkov na ďalší priebeh konania.

3. Prílohou žiadosti bol Posudok o odškodnení za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia pri chorobách z povolania, profesionálnej otravy a iného poškodenia zdravia pri práci zo 16.12.2004 (ďalej na účely rozsudku len „posudok 2004“) vypracovaný s použitím vyhlášky ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej na účely rozsudku len „vyhl. č. 32/1965 Zb.“).

Dôvodom zastavenia konania bolo neodstránenie nedostatku podania, t.j. na základe výzvy prvostupňového orgánu z 22.04.2014 č. 15090-5/2014-RV (ďalej na účely rozsudku len „výzva“ - viď príloha č.6 pripojeného administratívneho spisu) nepredloženie nového lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, spracovaného a vydaného podľa zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene zákona NR SR č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 437/2004 Z.z.“) v stanovenej 8 dňovej lehote odo dňa doručenia výzvy, nakoľko posudok 2004 už bol predložený ako dôkaz v konaniach ukončených vydaním rozhodnutiami z 02/2005.

4. Návrh žalobcu, na ustanovenie znalca žalovaná neakceptovala, nakoľko v danej veci ide o právne posúdenie (aplikácia vyhl. č. 32/1965 Zb.), ku ktorému sa znalec nie je oprávnený vyjadriť.

Podľa § 7 ods. 3 zák. č. 437/2004 Z.z. v citovanom znení o vydanie lekárskeho posudku (odsek 1) môže požiadať poškodený.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

5. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne podal žalobu zo 03.09.2014 na Krajský súd v Banskej Bystrici.

6. V žalobných dôvodoch opätovne namietal nesprávny postup prvostupňového orgánu spočívajúci v tom, že ak vznikla sporná otázka (§ 7 ods. 6 zák. č. 437/2004 Z.z.), potom sa fakultatívna možnosť ustanoviť znalca musela zmeniť na obligatórnu povinnosť vyplývajúcu z § 195 cit. zákona.

Z uvedeného žalobca vyvodil záver, že rozhodnutia 02/2005 ako aj podklad pre ich vydanie - lekárske posudky s bodovým hodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia je nesprávny a musí sa zrušiť. Rozhodnutia z 02/2005 sú podľa žalobcu vydané na podklade nesprávnych listín, nesprávnom výklade súvisiacej právnej úpravy a na obchádzaní zákona.

Podľa § 7 ods. 1 veta prvá zák. č. 437/2004 Z.z. v citovanom znení lekárske posudky spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotníckemu zariadeniu, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekárske posudky.

Podľa § 7 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z. v citovanom znení o vydaní lekárskeho posudku (odsek I) môže požiadať aj fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá za poškodenie na zdraví zodpovedá, alebo poskytovateľ náhrady, iba ak im poškodený dá súhlas.

Podľa § 7 ods. 6 zák. č. 437/2004 Z.z. v citovanom znení platí, že ak vznikli dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.

Podľa § 195 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav vecí, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

Podľa § 195 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti.

B)

7. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie a rozhodnutie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.) a po prejednaní veci na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Preto žalobu zamietol.

8. Po podrobnej rekapitulácii skutkových zistení zachytených v administratívnom spise žalovaného a s poukazom na dotknuté ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z. a zák. č. 437/2004 Z.z. (str. 10 až 16) vyhodnotil námietky žalobcu ako nedôvodné, nakoľko správne orgány pri zisťovaní skutkového stavu podľa záverov krajského súdu postupovali správne.

Predovšetkým v rozsiahlom zdôvodnení zdôraznil úlohu zák. č. 437/2004 Z.z. pri zisťovaní skutkového stavu v konaní o dávkach úrazového poistenia, podľa ktorého sa ustanovuje vydávanie lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, jeho náležitosti a zásady na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

9. Ďalej krajský súd uviedol, že žalobca si svoj nárok na úrazovú dávku uplatnil prostredníctvom písomnej formulárovej žiadosti doručenej prvostupňovému orgánu dňa 10.04.2014 (ďalej na účely rozsudku len „žiadosť“). Z obsahu tlačiva určeného žalovaného je pre krajský súd zrejmé, že jeho povinnou prílohou je lekárske posudky o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia. Preto krajský súd označil za správny postup prvostupňového orgánu, ak v zmysle § 186 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. vyzval žalobcu na odstránenie nedostatkov konania a určil mu lehotu na ich odstránenie.

Z obsahu administratívneho spisu pre krajský súd vyplýva, a táto skutočnosť medzi účastníkmi konania nebola sporná, že žalobca na výzvu prvostupňového orgánu v ním stanovenej lehote požadovaný lekárske posudky vypracovaný v zmysle zák. č. 437/2004 Z.z. nepredložil.

10. V nadväznosti na uvedené krajský súd zdôraznil, že na tom nič nemení skutočnosť, že žalobca v liste, ktorý tvoril prílohu žiadosti, uviedol argumenty, prečo sa domnieva, že nesúhlasí s výškou 400 bodov ohodnotenia svojho sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania podľa ním predloženého posudku 2004.

11. V tejto súvislosti je podľa krajského súdu rovnako irelevantná námietka žalobcu, že prvostupňový orgán bol povinný ustanoviť znalca z odboru choroby z povolania na odstránenie rozporov o odškodniteľnom stupni, keďže jednak konanie bolo zastavené a správny orgán nevykonával dokazovanie, jednak žalobca nepredložil lekársky posudok vypracovaný podľa zák. č. 437/2004 Z.z., a tým nemohli ani vzniknúť dôvodné pochybnosti o správnosti hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v posudku 2004.

12. Ďalej sa krajský súd venoval námietke žalobcu, že tak prvostupňové zastavujúce ako aj napadnuté rozhodnutie sú nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené s tým záverom, že túto námietku označil za nedôvodnú.

13. Pri zvyšných námietkach žalobcu krajský súd konštatoval, že uvedené žalobné dôvody sa dotýkajú, resp. smerujú proti postupu prvostupňového orgánu v predchádzajúcom konaní, ktorého výsledkom boli vydané rozhodnutia z 02/2005.

Tiež sa krajský súd vyjadril k námietke žalobcu o aplikovateľnosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci č. C-453/00 Kühne und Heinz.

III.

Odvolať žalobcu/stanoviská

14. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 06.11.2015 (č.l. 44) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne napriek požiadavke zákonodarcu zakotvenej v ustanovení § 205 O.s.p. výslovne neuviedol žiadny zo zákonom uznaných dôvodov odvolania. Svoje odvolanie vymedzil iba všeobecnou deklaráciou, že žalovaná v jeho veci nepostupovala správne. Preto odvolací súd musel v zmysle § 41 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. vyhodnotiť podané odvolanie podľa jeho obsahu (najmä s prihliadnutím na jednotlivé odvolacie námietky).

15. Ďalej odvolací súd rekapituluje odvolacie námietky žalobcu v stručnom prehľade:

- žalovaná prvostupňovým zastavujúcim rozhodnutím rozhodla vo veci, ktorá nebola predmetom konania,
- o porušila zákon, pretože neboli dané podmienky podľa § 186 ods. 4 ako aj § 194 ods. 3 zák. č. 461/2003,
- o nebolo v silách žalobcu predložiť nový lekársky posudok,
- o v predmetnom konaní sa nevykonávala lekárska posudková činnosť v zmysle § 153 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z.,
- o žalovaná si nespĺnila svoju povinnosť zistiť presne a úplne skutočný stav veci,
- v novom konaní v súčinnosti s príslušnou Klinikou pracovného lekárstva a klinickej toxikológie odstrániť rozpor vo vydanom posudku 2004,
- o rozhodnutia z 02/2005 sú nezákonné a ničotné na základe § 28 zák. č. 461/2003 Z.z. a § 39 a súvisiace Občianskeho zákonníka,
- o doplatiť rozdiel vo výške 74.120 Sk, t.j. 2.460,34 €,
- v žiadosti ako aj v ďalších podaniach žalobca upozorňoval na relevantné argumenty,
- novými skutočnosťami sú rozsudky,
- o najmä Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 15 Co 372/96 zo dňa 27.3.1996,
- vo veci odmietla ustanoviť znalca ako legitímny a zákonný prostriedok na odstránenie sporných skutkových otázok.

16. Záverom žalobca navrhol zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie. K odvolaniu bolo pripojené vyčíslenie náhrady trov konania v sume 148,22 € ako aj dve prílohy.

17. Z vyjadrenia žalovanej (č.l. 61) zo dňa 30.12.2015 vyplýva, že žalovaná zrekapitulovala skutočnosti a právne závery odvolaciu súdu známe zo súdneho spisu,

žalobca nevyužil možnosť podať odvolanie voči rozhodnutiam z 02/2005 ani zákonom danú možnosť na podanie žaloby o ich preskúmanie, argumentácia žalobcu a jeho dôvody, ktoré uvádza v žalobe, sú v podstate tie isté, ktoré stále uvádza vo všetkých svojich podaniach, ak by súd pripustil konanie o preskúmanie týchto rozhodnutí, spochybnil by tým zásadu prekážky právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata) ako neodstrániteľnej prekážky konania, žalobca v žalobných dôvodoch neuvádza žiadne skutočnosti, týkajúce sa nezákonného postupu vo veci napadnutého zastavujúceho rozhodnutia, odvolanie žalobcu považuje za nedôvodné celom rozsahu, nakoľko je irelevantné.

18. Z uvedených dôvodov žalovaná žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu v plnom rozsahu, ako vecne správny, potvrdil a žalobcovi nepriznal trovy konania, ktoré si uplatnil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) v spojení s ustanovením § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné napriek tvrdeniu žalovanej, že právny zástupca nepochopil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie o zastavení konania, pretože v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250j ods. 2 písm. d/ v spojení s § 250i ods. 3 O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že v zmysle hore uvedeného zrušovacieho dôvodu napadnuté rozhodnutie spolu s prvostupňovým zastavujúcim rozhodnutím podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

20. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobcu/navrhovateľa), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae - čo aj žalovaná zdôrazňuje v svojich písomných prejavoch) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

21. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutie, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.) ako aj so stanoviskami zvyšných účastníkov, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 6 Sžo 84/2007, sp.zn. 6 Sžo 98/2008, sp.zn. 1 Sžo 33/2008, sp.zn. 2 Sžo 5/2009 či sp.zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok

vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

22. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovanou, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia, je procesno-právna otázka, či za situácie, ako je v preskúmvanej veci samej, je zákonné rozhodnutie o zastavení konania.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

23. Žalobca svoje odvolanie oprel o viacero námietok. Za účelom riadneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia sa musí Najvyšší súd primárne vysporiadať s námietkami, ktoré žalobca využil na spochybnenie zákonnosti názorov krajského súdu k čistote postupu správneho orgánu smerujúceho k vysloveniu napadnutého rozhodnutia.

Až po prípadnom vyslovení ich nedôvodnosti odvolacím súdom vzniká právo žalobcovi na prieskum zákonnosti samotného rozhodnutia (meritórne námietky). Naopak, ak Najvyšší súd dôjde k záveru, že už prvé procesné, resp. iné pochybenia žalovanej krajský súd nedostatočne pri kontrole zákonnosti vyhodnotil a ich intenzita naplní zrušovacie dôvody uvedené zákonodarcom v ustanovení § 250j ods. 2 O.s.p., potom preverovanie oprávnenosti ďalších námietok je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] nevhodné. Obdobný postup je možné analogicky použiť aj vo vzťahu k argumentácii žalovanej.

24. Z citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ale aj odvolacieho (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

25. Napriek neuvedeniu odvolacích dôvodov je Najvyššiemu súdu zrejmé, že žalobca síce brojí proti právoplatným rozhodnutiam z 02/2015 avšak svoje námietky viaže k napadnutému rozhodnutiu, ktoré potvrdilo prvostupňové zastavujúce rozhodnutie (finálne procesné rozhodnutie vo veci neúplnej žiadosti žalobcu) s tým, že postup žalovanej v odvolacom správnom konaní označil za nesprávny (viď bod č. 14).

Tak ako pre krajský súd tak aj pre Najvyšší súd je nepochybné, že žalobca si žiadosťou spolu s listom jeho právnej zástupkyne uplatňoval nárok na náhradu, presnejšie doplatok k skôr vyplatenej náhrade sťaženia spoločenského uplatnenia. Ku skutkovému stavu v časti IV. listu žalobca uviedol, že „v prípade, že v posudzovanej veci budú pretrvávať sporné otázky, navrhujeme vo veci ustanoviť znalca pre odvetvie choroby z povolania. O jeho ustanovení žiadame informovať.“

26. Bez ohľadu na meritórnú podstatu žiadosti musí Najvyšší súd preskúmať v zmysle odvolacej argumentácie žalobcu (viď bod č. 15) hodnotenie zákonnosti postupu prvostupňového orgánu krajským súdom, ktorý ho viedol k nutnosti aplikovať na začaté konanie ustanovenie § 194 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z.

27. Z pripojeného administratívneho spisu (príloha č. 8 administratívneho spisu) Najvyšší súd zistil, že predtlačný text žiadosti obsahuje v časti „Prílohy“ na prvom mieste text: „Lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia (príloha povinná)“. Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd stotožňuje, že bolo povinnosťou takúto prílohu doložiť.

Avšak žalobca reagujúc na výzvu prvostupňového orgánu z 22.04.2014 (príloha č. 9 administratívneho spisu) vo vyjadrení z 21.05.2014 (príloha č. 10 administratívneho spisu) opätovne zdôraznil svoju požiadavku na ustanovenie znalca. Pritom pozornosť Najvyššieho súdu neuniklo, že žalobca nespochybňuje posudok 2004 z polohy priznania bodového ohodnotenia následkov jeho choroby z povolenia vo výške 400 bodov ale spochybňuje pôvodné ohodnotenie bodu sumou 60,-- Sk na základe v tom čase neplatných právnych predpisov.

28. Správne orgány spolu s krajským súdom hore opísanú situáciu vyhodnotili ako nesplnenie obsahu výzvy (8 dňová lehota márne uplynula) a prvostupňový orgán pristúpil k aplikácii ustanovenia § 194 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z.

29. Je nepochybné, že vo výzve prvostupňový orgán citoval ustanovenia § 184 ods. 5, § 196 ods. 4 ako aj poučenie o možnosti zastavenia konania vyplývajúce z ustanovenia § 194 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z., avšak opomenul aplikovať v uvedenej procesnej situácii tvrdeného neúplného podania prvú časť ustanovenia § 186 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého, ak podanie neobsahuje predpísané náležitosti organizačná zložka Sociálnej poisťovne pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť.

30. Iba v prípade nemožnosti tohto postupu je organizačná zložka oprávnená vyzvať účastníka konania, aby v určenej lehote mu vytýkané nedostatky odstránil. Iba týmto postupom je možné naplniť zásadu dobrého výkonu verejnej správy, na ktorú zásadu žalobca v odvolaní poukazoval.

Samotný zámer zákonodarcu, že prostredníctvom ustanovenia § 172 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. výslovne vylúčil účinky zákona č. 71/1969 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) na konanie vo veciach sociálneho poistenia, t.j. aj na dávkové sociálne konanie, nevylučuje minimálne pôsobenie základných zásad správneho konania aj na tieto konania (viď najmä právne akty Rady Európy v oblasti správnych konaní - najmä Rezolúcia (77)31 o ochrane jednotlivcov proti správnym rozhodnutiam)

31. Žalovaná však bez bližšieho objasnenia v prvostupňovom zastavujúcom rozhodnutí prečo neponúkla pomoc žalobcovi ako účastníkovi konania zistené nedostatky odstrániť ale ihneď pristúpila k zastaveniu konania.

Navyše pre Najvyšší súd nie je jasné, keď žalobca predovšetkým namietal stanovenie výšky bodu podľa neplatného predpisu, prečo prvostupňový orgán trval na predložení nového lekárskeho posudku žalobcom, keď žalobca opätovne naznačoval, že od prvostupňového orgánu ako poskytovateľa náhrady požaduje postup § 7 ods. 6 zák. č. 437/2004 Z.z., resp. možnosť postupu podľa odseku 4 nebola zo strany prvostupňového orgánu vôbec v odôvodnení prvostupňového zastavujúceho orgánu, resp. výzvy vôbec spomenutá.

32. V súvislosti s uvedeným tiež musí Najvyšší súd zdôrazniť, že požiadavka, aby žalobca predložil v 8 dňovej lehote lekársky posudok, o vypracovanie ktorého by mal požiadať v zmysle § 7 ods. 1 veta prvá zák. č. 437/2004 Z.z. príslušné zdravotnícke zariadenia prostredníctvom posudzujúceho lekára, resp. v zmysle druhej vety uvedeného ustanovenia prostredníctvom pri splnení uvedených podmienok primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia, sa zakladá na neprímerane krátkej lehote na zabezpečenie tak náročnej úlohy, a preto v súlade s odvolacou argumentáciou žalobcu (viď bod č. 15) Najvyšší súd konštatuje, že vyhotovenie nového lekárskeho posudku za týchto podmienok bolo skutočne nad sily žalobcu.

33. V takto opísanom konaní prvostupňového orgánu (viď body č. 27 až 32) vidí Najvyšší súd vadu konania pred správnym orgánom, ktorá má v zmysle § 250i ods. 3 O.s.p. vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a ktorú mala žalovaná v odvolacom správnom konaní odstrániť.

34. Na základe uvedených skutočností musí Najvyšší súd konštatovať, že prvostupňové zastavujúce rozhodnutie bolo za vyššie popísanej procesnej situácie vydané predčasne a ako zaťažené procesnou vadou, ktorá má nepochybne vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, bolo potrebné ho spolu s prvostupňovým zastavujúcim rozhodnutím z dôvodu uvedeného v § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. zrušiť.

35. Navyše sa nad rámec hore uvedeného zrušovacieho dôvodu musí Najvyšší súd vyjadriť aj k námietke žalobcu, že jeho návrh na ustanovenie znalca žalovaná neakceptovala, nakoľko v danej veci ide o právne posúdenie veci, pričom žalovaná poukázala na potrebu aplikácie v znaleckom dokazovaní v súčasnosti už neplatnej vyhlášky č. 32/1965 Zb. ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ako správne žalobca poukazoval na jej zrušenie v § 12 zák. č. 437/2004 Z.z. ku dňu 01.08.2004) s tým, že znalec nie je oprávnený sa k týmto právnym otázkam vyjadriť.

36. Najvyšší súd musí uvedenú argumentáciu žalovanej vyhodnotiť ako nesprávnu, nakoľko znalec pri zisťovaní odborných skutočností, na ktorých posúdenie je potrebné mať odborné znalosti príslušného odboru a odvetvia, pracuje a musí pracovať s právnymi predpismi v zmysle svojho zákona. Okrem uvedeného musí Najvyšší súd zdôrazniť, že právnou otázkou v preskúmvanej veci nie je skutkový stav žalobcu postihnutého chorobou z povolania ale stanovenie doplatku a jeho výšky na základe takto zisteného skutkového stavu. Preto malo byť úlohou prvostupňového orgánu vyžiadať si otázky od žalobcu a až tieto posúdiť, či ide o otázky skutkového alebo právneho charakteru. Nakoľko tak prvostupňový orgán a ani žalovaná nepostupovali aj týmto predčasným odmietnutím znalca bez príslušného odôvodnenia vyvolali procesnú vadu, ako je uvedené vyššie (viď bod č. 34).

37. Vzhľadom na to, že právne spochybnenie vydania prvostupňového zastavujúceho rozhodnutia tvorí jadro veci spornej medzi účastníkmi a s prihliadnutím na hore uvedené detailné právne názory sa konajúci senát Najvyššieho súdu k zvyšnej časti odvolacích námietok žalobcu a argumentácii žalovanej nebude bližšie vyjadrovať.

V.

38. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobcom ako aj na argumentáciu žalovanej uvádza, že napadnuté rozhodnutie, hoci obsahuje všetky formálne náležitosti rozhodnutia v zmysle najmä § 209 zák. č. 461/2003 Z.z., tak na nedostatočnej úrovni preverilo zákonnosť prvostupňového zastavujúceho rozhodnutia, ktoré Najvyšší súd vyhodnotil ako predčasne vydané, nevychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu s tým, že nebolo následne logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolací súd sa preto nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že zistený skutkový stav je postačujúci na výrok, ktorým prvostupňový orgán zastavil konanie o žiadosti žalobcu.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

39. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a vyjadrenia žalovanej ako aj s prihliadnutím na vyššie uvedené právne názory (čl. 1 ods. 1 ústavy), pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich obsahu (viď účinky sledované v § 250ja ods. 4 a contrario odsek 7 O.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A- 24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A- 48554/10 z 25.11.2014), s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa §156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto úlohou dotknutého správneho orgánu, aby v ďalšom konaní v zmysle vyššie uvedených právnych názorov konajúceho odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.) vykonal riadne zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre účely dávkového sociálneho konania a na jeho základe rozhodol.

40. Najvyšší súd v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania ako aj so svojou dlhodobou ustálenou praxou neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo

rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), pretože dôvodom podania tejto informácie správnym súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) opravné prostriedky neprípustné s výnimkou prípadu úplnej jurisdikcie zakotvanej v ustanovení § 250ja ods. 5 O.s.p., a táto situácia v prejednávanej veci nenastala, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výrok rozhodnutia Najvyššieho súdu aplikovať.

Podľa § 250ja ods. 5 O.s.p. proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 5 je prípustný opravný prostriedok podľa štvrtej časti, ak nie je ustanovené inak.

41. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), a hoci išlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sporov z oblasti sociálneho poistenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), tak v odvolacom konaní na základe mu dostupných informácií z pripojeného priestupkového spisu Najvyšší súd dospel k záveru, že nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

42. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na náhradu trov tohto konania, čo v tomto súdnom prieskume nastalo. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. v citovanom znení o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. v citovanom znení platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

43. Výška vyčíslených náhrad trov konania sa skladá :

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právna zástupkyňa žalobcu listom z 18.09.2015 (č.l. 27) a zo 06.11.2015 (č.l. 47) v zmysle vyhl. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. vyčísliła a voči správnosti ktorých neboli vznesené námietky :

1.1. Trovy právneho zastúpenia na krajskom súde

1.1.1. prevzatie a príprava zastúp. (14) - 1 úkon práv. pomoci 134,-- €

1.1.1.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 8,04 €

1.1.2. podanie žaloby (14) - 1 úkon práv. pomoci 134,-- €

1.1.2.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 8,04 €

1.1.3. účasť na pojednávaní (15) - 1 úkon práv. pomoci 139,83 €

1.1.3.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 8,39 €

1.2. Trovy právneho zastúpenia na odvolacom súde

1.2.1. podanie odvolania (15) ..... 1 úkon práv. pomoci 139,83 €

1.2.1.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 8,39 €

2. z náhrady preukázaného cestovného ..... 2015 v sume 131,06 €

3. z náhrady straty času ..... 2015 - 14 a 1 hod. 13,98 € 195,72 €

tzn. v celkovej sume : 907,30 €

44. V zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. je správny súd oprávnený náhradu trov sčasti nepriznať, ak sú na to

dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa Najvyšší súd vidí v nedostatočnej aplikácii ustanovenia § 205 ods. 2 O.s.p. právnu zástupkyňou žalobcu v spojení s nejasnou formuláciou odvolacej argumentácie, ktorá najmä smerovala voči právoplatným rozhodnutiam z 02/2005, na čo sa v podstate zamerala aj argumentácia žalovanej vo svojom vyjadrení z 30.12.2015 (vid' bod č. 17). Preto odvolací súd pristúpil k skráteniu náhrady trov odvolacieho konania na sumu 300,-- €.

Nakoľko úspešný žalobca bol zastúpený advokátom, je nutné podľa § 149 ods. 1 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. zaplatiť mu priznanú náhradu trov. Bližšie podrobnosti o spôsobe platby a účte právneho zástupcu sú obsiahnuté v liste zo dňa 18.09.2015, ktorý je súčasťou súdneho spisu krajského súdu (č.l. 27).

Podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v citovanom znení platí, že ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Ak bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené z dôvodu podľa § 250j ods. 3, súd žalobcovi prizná úplnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).